

noget samlet overblik over folkebibliotekernes faktiske anskaffelser.

Derfor besluttede Statens Bibliotekstjeneste at iværksætte en undersøgelse af kvaliteten af folkebibliotekernes boganskaffelser. Resultatet forelå i foråret 1992 i form af en rapport og blev udgivet under titlen »Biblioteket og den gode bog«.

Undersøgelsen blev begrænset til danske bogudgivelser for voksne med særligt henblik på skønlitteraturen, fordi det var dette område, der især havde været debatteret, og fordi en afgrænsning var nødvendig. Undersøgelsen drejede sig om forholdet mellem kvalitet og efterspørgsel i bibliotekernes bogvalg.

Kernen i undersøgelsen var analysen af de data, der blev indsamlet om folkebibliotekernes anskaffelse af 114 skønlitterære titler fra 1989, udvalgt blandt de bedst anmeldte og de bedst solgte.

Af undersøgelsen kan man blandt andet drage følgende slutninger:

- at folkebibliotekerne inden for skønlitteraturen foretrækker kvalitet, når den er kombineret med popularitet, og at det går ud over den smalle kvalitetslitteratur
- at efterspørgslen sandsynligvis styrer bogvalget i højere grad end tidligere
- at der er et fælles mønster i folkebibliotekernes anskaffelser på de områder, der er undersøgt.

Den undersøgelse, som Statens Bibliotekstjeneste har gennemført, har givet anledning til en omfattende debat, som navnlig har koncentreret sig om anskaffelsespolitikens betydning i forhold til sådanne skønlitterære udgivelser, som umiddelbart må antages at have et begrænset publikum.

Der er i denne forbindelse rejst spørgsmål om, hvorvidt situationen giver anledning til ændringer af bestemmelserne om materialevalg i biblioteksloven eller de bestemmelser, der er knyttet hertil.

Spørgsmålet kunne i denne forbindelse være, om »kvalitet« som kriterium skulle fremhæves som særligt betydningsfuldt i afvejningen over for de andre relevante kriterier -»alsidighed« og »aktualitet«.

Det er ministeriets opfattelse, at det ikke kan anses for hensigtsmæssigt at ændre den gældende formulering vedrørende materialevalget på nuværende tidspunkt.

Den aktuelle debat kan imidlertid give anledning til at skærpe biblioteksvæsenets opmærksomhed med hensyn til anvendelsen af materialevalgskriterierne. Materialevalgskriterierne har vist sig at være hensigtsmæssige, men der er i de senere år bl.a. sket en økonomisk udvikling som har medført at folkebibliotekernes materialevalg er kommet i søgelyset i højere grad end før.

For det første er folkebibliotekernes muligheder for materialeanskaffelse -primært bøger- faldet mærkbart fra 1980 til 1990. Grunden er ikke primært kommunale besparelser, men en prisudvikling på bøger, der langt overstiger den normale prisudvikling. Dette har bl.a. medført, at folkebibliotekernes samlede bruttotilvækst af bøger er faldet med ca. 27% i perioden. En anden faktor, der vil påvirke materialevalgssituationen i fremtiden, er anskaffelse af nye informationsbærende medier, som ligeledes må indpasses i folkebibliotekernes indkøbsbudgetter. Her tænkes der specielt på edb-programmer, CD-ROM m.v.

Ministeriet finder, at den større opmærksomhed om materialevalgskriterierne, både i forhold til det skønlitterære, det faglitterære materiale samt nye medier, er af væsentlig betydning for at bibliotekerne kan leve op til de krav i forhold til uddannelse, folkeoplysning og anden kulturel aktivitet, som fremgår af bibliotekslovens formåls- og materialevalgsbestemmelser.

Ministeriet forudsætter, at Statens Bibliotekstjeneste fortsat følger udviklingen på området og i nødvendigt omfang fremmer initiativer, såsom supplerende undersøgelser, vejledninger eller forsøgsordninger, til sikring af, at bibliotekslovens materialevalgskriterier tilgodeses.

Til stk. 3

I overensstemmelse med gældende ordning vil Kulturministeren kunne fastsætte nærmere bestemmelser om folkebibliotekernes materialer efter forhandling med Kommunernes Landsforening.

Bestemmelsen er ny, men svarer indholdsmæssigt til den generelle bemyndigelse i gældende lovs § 22.

Kapitel 2

Lokale folkebiblioteker

Til Kapitel 2

Som nævnt i de almindelige bemærkninger, er der ikke ændret væsentligt ved bestemmelserne vedrørende de lokale folkebiblioteker i forhold til gældende lov. Som konsekvens af at bestemmelser om skolebiblioteker (gældende lov Kapitel 4) er optaget i forslag til lov om folkeskolen, er der dog indføjet en ny bestemmelse om, at folkebibliotekerne samarbejder med skolebibliotekerne (§ 5, stk. 6). Af ordensmæssige grunde er tillige gældende lovs § 1, stk. 5, 2. punktum optaget særskilt som § 5, stk. 5, idet bestemmelsen primært vedrører de lokale folkebiblioteker og ikke folkebibliotekernes formål og materialevalg i Kapitel 1.